

LA CONSTITUCIÓ DEL PARLAMENT I LA NECESSITAT D'UN MANDAT POLÍTIIC INEQUÍVOC EN MATÈRIA DE TRANSPARÈNCIA

Al llarg dels darrers mesos de la X Legislatura, hem assistit a diversos escorcolls d'Ajuntaments, empreses públiques i a seus de partits polítics i fundacions afins, en el marc d'operacions policials contra suposades trames de corrupció i finançament il·legal. A les acusacions de destrucció i ocultació de documents amb informació rellevant, s'acostuma a respondre amb l'evidència de la presentació anual dels comptes, de la màxima puntuació en un dels índexs de transparència més conegut en el marc espanyol i de la posada en funcionament de Portals de Transparència, fruit de l'entrada en vigor de la Llei 19/2014 de transparència, accés a la informació i bon govern.

Més enllà del vincle, destacat per analistes polítics i mediàtics, entre aquestes actuacions i la conjuntura política actual, des de l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya volem recordar que, d'acord amb l'article 5.2 Llei 19/2014, els subjectes obligats (entre ells els partits polítics i les seves fundacions –en cas de rebre un determinat percentatge de fons públics) han de fonamentar el disseny del seu sistema general d'informació en l'ús preferent de sistemes de gestió documental, com a facilitadors de dades i documents autèntics. Aquests sistemes disposen d'una sèrie de components destinats a dotar de robustesa i eficiència la gestió de la informació. Per exemple, el quadre de classificació (recollit també a la Llei de transparència, a l'article 6.1) estructura i reflecteix el conjunt de relacions lògiques entre tota la documentació d'una organització (permet saber tot el que hi ha i com cercar-ho), o el quadre d'accés i seguretat, que permet controlar qualsevol interacció dels usuaris amb la documentació al llarg del seu cicle vital (clau, per tant, a l'hora d'informar qui ha dut a terme canvis, alteracions o cancel·lacions en els expedients). Comptar amb una política de gestió documental aprovada per

l'òrgan rector i publicar el registre d'eliminació reglada de documents (com ja succeeix a moltes administracions) són també accions imprescindibles per auditar en temps real la transparència a les organitzacions i per retre comptes de manera contrastada davant d'acusacions i sospites malintencionades. En resum, un sistema que no deixa espai per a l'opacitat.

Ahir es va constituir el Parlament de la XI Legislatura. No sabem si serà o no l'últim Parlament autonòmic, però sí que haurà de ser el Parlament encarregat de fer creïble la transparència a Catalunya. De la seva voluntat política per desplegar a fons la llei 19/2014, sobretot en aquells aspectes destinats a la reorganització del backoffice i a assegurar la traçabilitat de la informació, dependrà el retorn de la confiança ciutadana en administracions i partits polítics. Els límits de la transparència que prioritza la mera publicitat activa, més encara quan només pretén complir amb indicadors clarament parcials, o l'exclusivitat de la interpretació jurídica en matèria d'accés s'han posat ja de manifest. La correcta gestió documental ha de ser un requisit imprescindible per dotar-nos d'un model de maduresa en transparència vàlid i extrapolable al conjunt de subjectes obligats per la llei. Cal comptar, doncs, amb un mandat polític inequívoc que permeti la coordinació eficient i en igualtat entre tots els agents tècnics involucrats. Un mandat que, mitjançant els canvis d'adscripció i orgànics necessaris, ha de recollir i fer efectiu el govern escollit d'aquest Parlament.

Barcelona, 27 d'octubre de 2015